

Про що глаголять оці троє

Геннадій Кофанов

Конспект теревенів

І глаголять вони там і сям, і глаголять про те і про се...

Із нествореного Вільямом Шекспіром.

Полюбляють вони потеревенити про те, про се, іноді навіть і посперечатися; за чашкою чаю або за чаркою коньяку, зібравшись у квартирі одного з них, або ж без усяких напоїв на лавці в сквері. Вони - це Клим Пилипович Майоров, Остап Богданович Рибалко і Йосип Соломонович Детектор. Пересічні, як говориться, наші співгромадяни; не суперзірки, не кар'єристи, не олігархи, а звичайний швець, простий слюсар і скромний бухгалтер.

От тобі, безцінний читачу, фрагменти їхнього патякання:

Одного разу, попиваючи чай із лимоном на кухні Остапа Богдановича, Клим Пилипович зирнув у вікно, побачив охайну забігайлівку "McDonald's", а поблизу від неї два рекламні щити, так звані білборди, на одному з яких ковбой спокушав американськими сигаретами, а на іншому красуня зваблювала американською ж газировкою (чи то пепсі, чи то кока...), і сказав:

- Дивна це країна - Америка. Своєю нав'язливістю вона вміє до нудоти набриднути навіть тим, хто в ній ніколи не бував.

- Так, країна надмірно нав'язлива, - кивнув Йосип Соломонович, беручи з вазочки передостаннє печиво. - А в принципі, американці нормальні люди.

- Ну так, люди як люди, є хороші, є погані, - підтакнув Остап Богданович, підсипаючи у вазочку ще розсипчастого печива.

- От тільки хріново, - додав Клим Пилипович, - що вони здебільшого не вміють розмовляти по-людськи, а кумкають наче марсіяни - ні біса не второпаш без перекладача.

- А знаєте, що мене дратує в Америці найбільше? - запитав Остап Богданович.

- Що? - поцікавився Йосип Соломонович і посмоктав напівпрозорий диск лимона.

- Мене в Америці найбільше дратує те, що там немає мене...

Якось Йосип Соломонович говорив:

- Александр Македонський, Юлій Цезар, Тамерлан, Наполеон Бонапарт і тому подібні шмакодявки...

- Шмакодявки?! - перебив його Остап Богданович. - Та це ж великі полководці!

- Завойовники багатьох країн! - підтакнув Клим Пилипович.

- Ну так, мілітаристи, агресори, окупанти, - кивнув Йосип Соломонович. - А

оскільки я як би пацифіст, то мені належить зневажати мілітаристів. "Шмакодявка" – це ж зневажливе слово, правда?..

– Досить популярний співак, – зауважив раз Остап Богданович, глянувши на телевізор, у якому під музику видавав звуки чоловік, схожий на підтоптаного пупсика.

– Його пісні вже, можна сказати, увійшли до аналів сучасної вітчизняної естради, – підтакнув Клим Пилипович.

– Ага, він попу... гм... лярний. Усі вони там такі, – хмикнув Йосип Соломонович. – Й пісні в нього, так би мовити, анальні

– На що тільки не йдуть люди, аби мати свій шматок хліба з маслом, або, наприклад, шматок золота з діамантами, – міркував уголос Остап Богданович. – Деякі заради цього докотилися аж до того, що стали суперзірками. Хоча могли залишитися просто людьми.

– Якщо користуватися астрономічною термінологією, то більшість наших так званих естрадних зірок є, у найкращому разі, лише естрадними метеоритами, – вимовив Йосип Соломонович. – Й цей естрадний, так би мовити, метеоризм мене не радує.

– Так, багато хто жадають стати відомими, – вимовив Клим Пилипович. – Для цього навіть створюються якісь чи то комбінати комет, чи то фабрики зірок, чи то заводи астероїдів...

– Я чув про мужика, який, бажаючи, будь-що-будь, потрапити до книги рекордів Гіннеса й у такий спосіб прославитися, намагається висякати найдовшу у світі шмарклю, – повідомив Остап Богданович. – Напевно, він уже не може висякатися, не приставивши до носа лінійку.

– Багато також кар'єристів, для яких сенс життя в тому, щоб стати великим начальником, або, інакше висловлюючись, впливовою шишкою, – сказав Йосип Соломонович. – Воістину, людина сама є ковалем свого шила в дупі.

Співрозмовники знову подивилися на телевізор, у якому темношкірий іноземець під музику повідомляв російською мовою з африканським акцентом, що він, мовляв, шоколадний ссавець, що він ласкавий мерзотник і що о-о-о...

– Взагалі-то кар'єристи – істоти корисні, – вирік Остап Богданович. – Прогрес цивілізації базується неабиякою мірою на кар'єризмі.

– Так, кар'єристи по-своєму корисні, – кивнув Йосип Соломонович. – А ще корисні павуки: вони харчуються мухами, комарами, міллю, тарганами й іншими нехорошими тваринами.

– Дощові черв'яки теж дуже корисні, – підхопив Клим Пилипович, – вони розпушують ґрунт і, ковтаючи й переварюючи опале листя й інше природне сміття, підживлюють землю, що необхідно рослинам.

– Я усвідомлю чималу користь цих істот – і павуків, і кар'єристів, і дощових черв'яків – і навіть готовий, як то кажуть, зняти перед ними капелюха, – продовжив Йосип Соломонович, – але особисто мене цілком улаштовує іпостась звичайного бухгалтера, і я не хотів би бути ані дощовим черв'яком, ані павуком, ані кар'єристом...

Вони сиділи якось у сквері напроти пам'ятника Гоголю, і Остап Богданович говорив:

- Журналу, який розповідає про політику, варто було б йменуватися "Порнографія".

- ?! - мовчки здивувалися Клим Пилипович і Йосип Соломонович.

- Аргументую. Усім відомо, що політика - справа брудна, у моральному аспекті. Про це навіть самі політики іноді прохоплюються. Отже, журнал, який правдиво пише про політику, пише, по суті, про бруд. А грецьке слово "порнографія" у перекладі українською саме це й означає: "писання про бруд". Таким чином, "Порнографія" - це найвідповідніша назва для журналу про політику.

- Логічно, - оцінив Йосип Соломонович.

- Політики вміють так запудрити мозок, що потім на ньому хоч кіл теши, - мовив Клим Пилипович. - Політика... Давайте називати речі своїми іменами...

- Давайте! - перебив його, піймавши на слові, Йосип Соломонович і так лукаво посміхнувся, що співрозмовники зрозуміли: зараз він втне якийсь дотеп або скаламбурить. - Давайте я назву своїм іменем - підкреслюю: СВОЇМ - от цю річ, - і він указав нігтем на пам'ятник. - Називаю: це пам'ятник імені Йосипа Соломоновича Детектора!..

Одного разу, обговорюючи якесь питання, Клим Пилипович і Остап Богданович палко засперечалися. Кожний гарячково доводив свою точку зору, відмахуючись від аргументів опонента. Дійшло навіть до того, що Остап Богданович сердито крикнув:

- Та у тебе є взагалі голова на плечах?!!

- Це в тебе голова на плечах, - огризнувся Клим Пилипович, - а в мене голова на шиї. І я правий!

- Ні, це я правий! Навіть один академік, лауреат Нобелівської премії, говорив, що...

- Ай, не вистачало ще слухати всіляких там задрипаних лауреатів Нобелівської премії! - відмахнувся Клим Пилипович. - От ти, Йосипе, підтвердь, що правий я.

- Ти правий, - підтвердив Йосип Соломонович.

- Ага, он як! - образився Остап Богданович. - Він правий, а я дурень, я безмозкий бовдур. Так, Йосипе? Ну, дякую! Я, отже, нічого не тямлю, нічого не знаю, я, отже, не правий!

Дивлячись на Остапа Богдановича, Йосип Соломонович вимовив:

- Правий ти.

- Він?! Тобто... А тільки-но... - розгубився Клим Пилипович. - Так він, чи я?

- Обоє, - відповів Йосип Соломонович.

- Як це? Неможливо! - сторопів Остап Богданович. - Це що ж виходить: і вашим і нашим? Думки наші щодо даного питання є діаметрально протилежними й взаємовиключними!

- Тут уже правим може бути тільки один із двох! - підтакнув Клим Пилипович.

- Аж ніяк, - заперечив Йосип Соломонович. - Зрозумійте: якщо два індивіди довго

сперечаються про щось і відстоюють кожний свою точку зору, не погоджуючись із опонентом, то це означає, що в кожного з них є вагомі й незаперечні аргументи, котрі доводять його правоту. А раз і в того й в іншого є такі аргументи, виходить, і той і інший правий, кожний по-своєму, навіть якщо їхні точки зору діаметрально протилежні. Висновок, можливо, парадоксальний, але, за великим рахунком, наше життя багато в чому складається з парадоксів. Таким чином, праві ви обоє, – резюмував Йосип Соломонович, наливаючи в чарки коньяк, – хоча й не згодні один з одним. – І, піднявши чарку, додав: – За це й вип'ємо.

От так мудрий Йосип Соломонович примирив сперечальників і, ймовірно, навіть урятував їхню дружбу.

Якось сиділи вони в сквері й мовчачи дивилися на гарне небо.

– Про що думаєш? – запитав, порушивши мовчання, Остап Богданович Йосипа Соломоновича.

– Та ні про що я зараз не думаю. А ти?

– І я ні про що не думаю.

– Я теж ні про що не думаю, – зізнався й Клим Пилипович.

– Отож, ми одностуді, – зробив висновок Остап Богданович.

– Вона просто ангел! – сказав раз про якусь жінку Йосип Соломонович.

– Ага, ангел, – підтакнув Остап Богданович, – із силіконовими... еее... крильми.

– А я знав дівчину, якій море було по коліно, так би мовити, – згадав Клим Пилипович.

– Вона що – це?... – Остап Богданович постукав себе нігтем по горлу.

– Ні, не п'яниця, – заперечив Клим Пилипович, – а в смислі: ноги були дуже довгі, а море в тому місці мілке. Азовське.

– Деякі жінки мають огидну звичку приклеювати або відрощувати собі довгі нігті, – сказав Йосип Соломонович. – Від цього їхньої ручки стають схожими на курячі ноги.

– Ага, або на пазурі орла, – погодився Клим Пилипович. – Здається: от вчепиться цими пазурами, і не вирвешся, закліє... Втім, серед жінок багато милих і чарівних. А серед нас, мужиків, обмаль таких, хто їх по-справжньому цінує. Я знав одного шевця, який був настільки похабним і цинічним, що на запитання "Що тобі найбільше подобається в жінках?" відповідав: "Отвори".

– Похабник, – сказав Остап Богданович.

– Цинік, – сказав Йосип Соломонович.

– Він був з тих, кого хлібом не годуй, а дай впорснути чергову порцію сім'я в яку-небудь піхву, – додав Клим Пилипович. – Цинічний бабій із девізом "У кожної жінки має бути свій я".

– Один мій сусід найбезцеремоннішим чином надув свою кохану жінку, – сказав Йосип Соломонович.

– От гад! А як він її надув? – поцікавився Клим Пилипович.

- А ротом. Після того, як купив її в секс-шопі.

- Тьху, збоченець! - поморщився Клим Пилипович. - А погодьтеся, друзі, що ми, нормальні мужики, дуже м'яко висловлюючись, недолюблюємо всяких там збоченців.

- Так, особливо якщо їхні збочення відрізняються від наших власних, - додав Йосип Соломонович.

- Мені один випадковий попутник у поїзді після п'яти склянок горілки зізнався, що він сексуальний маніяк, - повідав Остап Богданович, - а після сьомої склянки уточнив, що він маніяк настільки нерішучий, ледачий і боягузливий, що за все життя нікого не згвалтував і взагалі дівич.

Співрозмовники на хвилинку замовчали, і стало чутно, що по радіо в іншій кімнаті якийсь читець декламує щось патетичне, щось на зразок "Реве та стогне Гайавата, сердито томагавком б'є..."

- Сказати по правді, люблю жіночий стриптиз, - повідомив Йосип Соломонович.

- А я не люблю, а обожаю, - зізнався Клим Пилипович.

- А мені в жіночому стриптизі подобається не стільки, може, навіть сам процес, скільки кінцевий результат, - щиро повідав Остап Богданович. - Коли любиєшся неодягненою жінкою, то навіть спадає на думку, що напинати на таку красу одяг, нехай навіть і так зване сексуальну білизну, це таке ж блюзнірство й святотатство, як на картині великого живописця - якого-небудь там Рафаеля або Леонардо да Вінчі - малювати каляки-маляки.

- Скажи, Йосипе, а це правда, що іудеї й мусульмани перед тим, як застосувати презерватив, роблять йому обрізання? - пожартував Клим Пилипович.

- Плюнь у ліву ніздрю тому, хто бовкнув тобі таку дурість!

- А в праву можна?

- Можна.

- Я помітив, що якщо жінка запитує тебе, чи не бажаєш ти, мовляв, розслабитися, то це означає, що тобі доведеться напружитися, - сказав Остап Богданович.

- За милих дам! - викликнув Клим Пилипович, піднімаючи чарку з коньяком.

- А потім наздожену й ще раз за милих я-ак дам! - миттю скаламбурих Йосип Соломонович, і вони весело випили...

- Якщо тебе вдарять по правій щоці, підстав ліву, - процитував одного разу Клим Пилипович.

- А якщо вдарять по лівій, підстав щелепу, - додав Йосип Соломонович, але вже не цитату, а від себе.

- А якщо вдарять по щелепі, підстав чоло, - продовжив Остап Богданович.

- А якщо вдарять по чолу, підстав ніс, - сказав Клим Пилипович.

- Ну, а якщо вже й по носу вдарять, то тоді... тоді уколошкой цих гадів найзвірячишим способом! - підбив риску Йосип Соломонович.

- Олігофрен, - указав раз Клим Пилипович на самовдоволеного суб'єкта в

телевізорі. – Тобто, тьху, не олігофрен, а олігарх, обмовився. Схожі слова, плутаю. От уже в кого грошей кури не клюють!

– Так у всіх, абсолютно в усіх, у тому числі й у нас із вами, грошей кури не клюють, якщо підійти до питання педантично, – мовив Йосип Соломонович. – І це пов'язане не тільки з тим, що в нас із вами немає курей...

– У моєї тещі в селі є, – вставив Остап Богданович.

– ... але в першу чергу з тим, що курям взагалі не властиво клювати гроші. Вони клюють зерно, або там черв'ячків... Інша справа – страуси. От вони клюють усе поспіль, клюють і ковтають, у тому числі можуть і гроші... Тому вірніше було б говорити: у нього грошей страуси не клюють. У смислі, грошей так багато, що страуси ними вже обжерлися і більше не хочуть.

Клим Пилипович пробубонів:

– Огидно дивитися, як багатії жирують у той час, коли бідаки...

– Е, дозволь з тобою не погодитися! – перебив його Йосип Соломонович. – Нині багаті стежать за своїм здоров'ям, зокрема, споживають корисну їжу, коштовну й корисну, у якій, зокрема, немає зайвих жирів. А от бідаки приречені їсти їжу дешеvu й некорисну, у тому числі занадто жирну. Так що, жирують у нас, мимоволі, саме бідаки, а багаті можуть собі дозволити не жирувати.

– Хм... бідаки жирують, а багатії навпаки... Парадоксальна ситуація, – сказав Клим Пилипович. – Добре все-таки, що ми з вами не стали олігархами, спотвореними солідністю й стурбованими надприбутками, а залишилися нормальними людьми

– Не треба думати, що в олігархах немає нічого людського, – зауважив Йосип Соломонович. – Дещо людське в них все-таки є.

– От, наприклад, сеча в них чисто людська, – підхопив Клим Пилипович, – думаю, це підтвердить будь-який аналіз. Ну й ще дещо...

– По-моєму, шляхетна, справедлива, жаліслива, безкорислива людина, тобто людина справжня, у принципі не може бути надбагатою, так само, як вода в принципі не може перебувати в дірявій посудині, якщо тільки не стала льодом або не зависла в невагомості, – міркував Остап Богданович. – Не зможе така людина мати мільярди грошей, коли на світі стільки людей не мають найнеобхіднішого. Вона роздасть зайві багатства нужденним і стане небагатою.

– От ми з вами люди порівняно небагаті, але це далеко не єдине наше достоїнство, – похвастася Йосип Соломонович. – Можливо, і цей, – Йосип Соломонович кивнув на самовдоволеного у телевізорі, – колись був нормальною людиною. А потім чомусь олігархнувся.

– У Біблії сказано: легше верблюдові пройти крізь вушко голки, ніж багатому увійти до раю, – процитував Клим Пилипович.

– А це залежить від розмірів голки, – вимовив Йосип Соломонович. – Дуже багатий індивід може замовити й оплатити виготовлення голки настільки величезної, що крізь її вушко зможе пройти не тільки верблюд, але й слон, або навіть жираф, не пригинаючись.

- Жадібність погубить наш світ, - зітхнув Остап Богданович. - Мало, дуже мало, катастрофічно мало у світі шляхетності, справедливості, духовності, порядності, безкорисливості, співчуття...

- А я думаю, що в глибині душі багато хто з людей прагли б бути шляхетними, справедливими, безкорисливими і так далі, одним словом, прагли б бути хорошими, але або соромляться, бояться виглядати "білими воронами", або прагматично міркують, що це невигідно, - сказав Йосип Соломонович. - Ех, як було б здорово, якби бути шляхетним, безкорисливим, духовним, справедливим, чесним, непідкупним і т.д. було б настільки модно й вигідно, що всі, хто цього жадає, могли б собі це дозволити!..

Якось сиділи Остап Богданович і Йосип Соломонович у сквері на лавці, де на дерев'яній спинці хтось колись вирізав ножичком загадковий текст: "Тварюка я безстрашна, чи ліво маю?" Клим Пилипович не змусив їх на себе довго чекати, з'явився, потиснув сидячим руки й, і, дістаючи з кишені блокнота, повідомив:

- А я отут допіру дещо написав.

- Так ти в нас тепер письменник?! - здивувався Йосип Соломонович.

А Остап Богданович іронічно зауважив:

- Ну, писати кожний письменник може. А от ти спробуй стати письменником, нічого не написавши! Це дійсно не кожному дано!..

От і все поки, що хтів я тобі повідати, безцінний читачу, про базікання Йосипа Соломоновича, Кліма Пилиповича й Остапа Богдановича.

А якби це був не літературний твір, а кінострічка, я закінчив би її такими титрами:

Під час зйомок цього фільму не постраждав жоден мазохіст, як не набивався.

Лютий 2007 р.